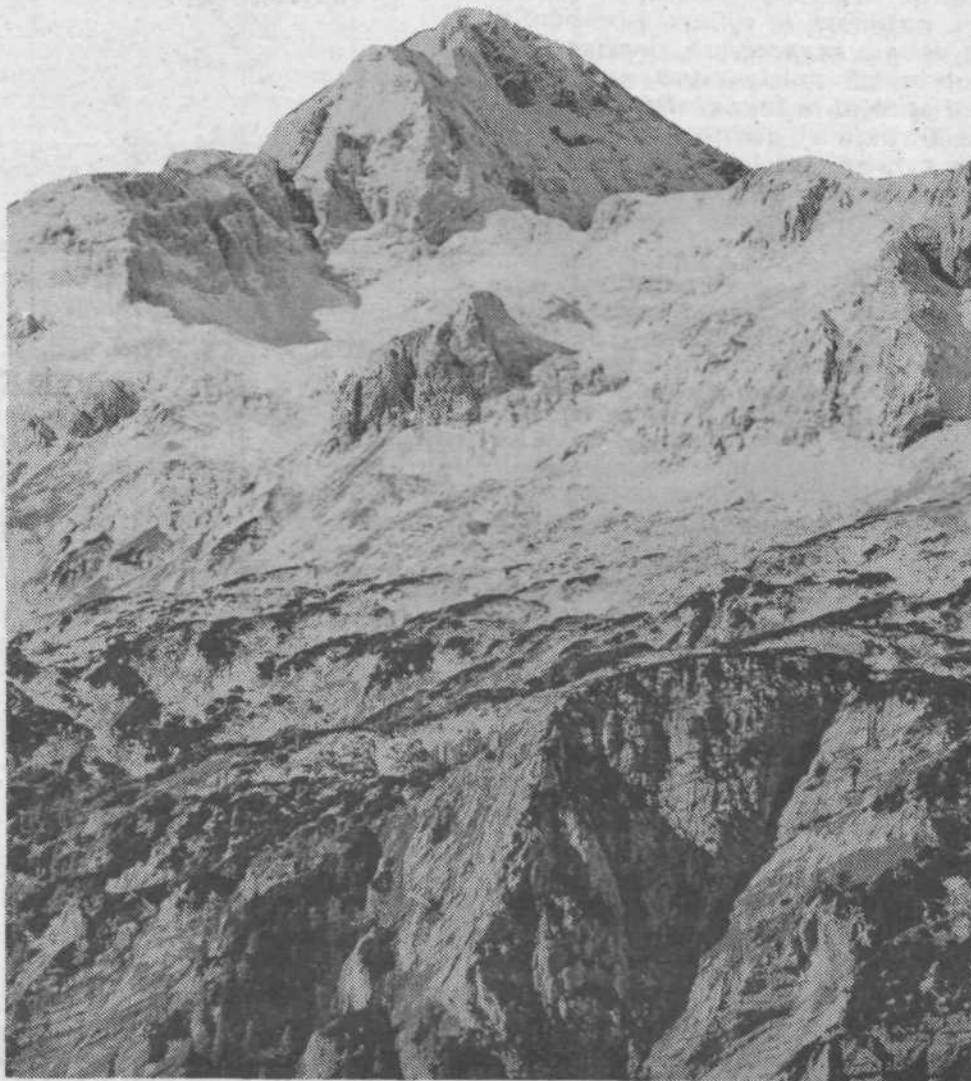

»Gora ni nora, nor je tist',k' gre gor!«

Tristoštiriinšestdeset polnoči v letu je povsem vsakodnevnih na tem svetu. Pomembna je le ena. Zakaj smo le eni polnoči v letu pripisali tako velik pomen? Kaj čuden je ta časovni zemeljski red! In če mene povprašate, kje bom dočakal leto 1981, tedaj bo to zagotovo v postelji. Preprosto zategadelj, ker sem svojo najlepšo polnoč v letošnjem letu doživel, nihče pa nima pravice do dveh takih polnoči. Če nič drugega, tako bo še najceneje...

Še sam ne vem zakaj, toda ob izstopu iz kočice sem se najprej ozrl v nebo. Polna luna. Niti oblaka.

Časa za obotavljanje ni bilo. Odhite la sva po poti proti mogočni, v nebo kipeči steni. Bilo je svetlo. Sence so bile kontrastne. Sivina skal je postala belina. Kot da bi Triglav v tistem trenutku pokril sneg.

»Bo šlo?«

»Mislim, da bo...« Vendar prepričan nisem bil. Spet je zavlada molk. Slišati je bilo le govorico vetra. Tisto nekaj alkohola je v trenutku spuhnelo iz glave. Še nikoli v življenju nisem bil tako trezen. Vsak prijem, vsak korak je bil previdnejši kakor tedaj, ko sem jo sredi belega dne ubiral na vrh.

Ozrem se okoli sebe. Kamorkoli seže pogled navzgor – črna bela stena. Pogled navzdol – teman prepad. Toda na melišču pod nami je razločno videti vsak kamen. Košček snežišča je kot biserna koprena pod vznožjem veličastne gore. V daljavi svetijo luči iz Bohinja. Vetrič blago hladi znojne kaplje na čelu. Milan hodi pred menoj. Izkušen planinec je. Morda sem zato postal samozavestnejši. Toda vprašanje: »Zakaj si se, bedak, spustil v to

pustolovščino?« me je vse bolj razjedalo. Odgovora pa ni bilo.

Je to znana planinska drznost in izzivanje usode? Mar je to tisto, da mora biti gora premagana? Postal sem prevzet, glej ga zlomka, sedaj mi ni več dovolj, da premagam očaka sredi dneva. Mar to počnem, da bi se lahko bahal? Ne vem. Vsekakor pametno ravnanje ni bilo!

Dihanje je vse težje, sapa z vsakim korakom globlja. Želim slediti tempu. Nisem najbolj varen. Sproti prekolnem vse pokajane cigarete zadnjih dveh let. Hkrati si svečano zaobljubim (kdo bi vedel, kolikokrat sem si žel!), da je s kajenjem konec.

Usta so vse bolj suha. Zadihanost vse večja. Veter vse močnejši. Noge postajajo vročične. Predah...

Končno vrh Malega Triglava. Pot postane zložnejša, celo spuščata se. V ustih je, kakor da bi pojedel pivnik. Niti kapljice sline. Tam z italijanske strani se proti Triglavu pode temni oblaki.

»Dež bo jutri,« pripomni Milan.

Spet molk. Spet vzpon. Misli glodajo dvomi. Klini, zajle... Zadnji vzpon pred ciljem. Moči pojenjajo... Bom zdržal? Loteva se me zaspanost. Stro-

Veselo je bilo v koči. Zbrala se je vesela družba. Takih v hribih ni težko najti. Bilo je tudi že kar pozno. Po nekajurni hoji je mnoge jela premagovati utrujenost. Spodnje okončine mestnega človeka pač niso vajene takih podvigov.

Pogled na uro: triindvajset in pet minut. Kredarica. Dan v avgustu.

»Gremo na vrh?« je prekinil pogovor družine Milan.

Niso ga slišali. Morda le jaz, ki sem sedel tik njega.

»Sedaj?« sem se začudil.

»Sedaj je najlepše!«

»Slišal sem, da hodijo na Triglav pozimi – seveda alpinisti. Toda ponoči? ... In še jaz, nadvse povprečni polhribolazec?«

»Se bojiš?« me je kar malce zajedljivo vprašal Milan.

Res, da ne sodim ravno med najbolj hrabre ljudi, a sila nerad slišim očitke, da sem reval!

Zamislil sem se.

Družba je že odšla iz velike jedilnice. Planinci, seveda tisti, ki niso več dobili ležišč, so polegali po klopeh, mizah, po tleh. Vseposod jih je bilo veliko.

Milan je vstal in odšel. Krenil sem za njim. Stopila sva pred kočico. Rezek zrak mi je segel tja do dna želodca, dasi sem použil kar obilno večerjo.

Pogled mi je, ne da bi sam izrecno želel, spolzel po skalovju navzgor proti vrhu. Tam nekje v črnini se je končalo skalovje. Čuden, povsem neznan in tako zelo tuj se mi je zazdel v tistem trenutku.

»Pa ti, si že bil ponoči zgoraj?« sem z obilico nejevernosti v glasu vprašal, bolj zavoljo tega, da bi presekal tišino.

»Bil!«

»In?«

»Kaj – in? Lepo je! ... Tega se ne da opisati! Doživeti moraš!«

Spet molk. Le veter je zavijal. Ne vem natanko, ali okoli vogalov kočice ali med razpokami mogočne stene. Vem le to, da tega tudi tedaj nisem doumel. Bil je visok in doneč glas vetra.

»Lahko noč!« sem dejal.

»Torej ne greš?!«

»Glej, malce več smo danes popili, v hribih sem enkrat na dve leti, noč je..., vsega tega nisem vajen...«

Nisem čakal na odgovor. Odšel sem v kočico. Toda pred očmi je bila vseskozi mogočna gora...

Med spečimi telesi po hodniku sem si moral utreti pot do svoje postelje na skupnih ležiščih. A glej ga zlomka! Nekdo mi je ročno zalučal nahrbtnik – bog ve kam – in mirno legel na mojo posteljo. Med stotero telesi in nahrbtniki sem končno le našel svojega. Toda, kaj sedaj? Kje naj spim?

Iz nahrbtnika sem začel vleči debel pulover, vetrovko, kapo, rokavice.

»Kaj, za vraga, pa počnem?« sem se vprašal. »Čemu mi bo vse to? Čemu mi bodo, sedaj, ko že vsi spe, vsa ta oblaka?« Vse sem stisnil pod pazduho in odcokljaj po strmih stopnišču.

»Mar se le bojim?« me je spet prešinilo.

»Si pripravljen?« me je nepričakovano pobaral Milan in mi z močno baterijsko lučjo posvetil v obraz. »Vedel sem, da boš prišel!« V roke mi je potisnil svetilko.

kovnjaki pravijo, da človek zeha, če poglobljeno misli, češ da možgani potrebujejo več kisika. Toda meni se tako zeha, da bi tu zanesljivo postal učejnjak.

Toda tu gori je zrak redkejši, zehanje pa postaja vse pogostejše. Ničkolikokrat sem na teh metrih pomislil, da bi se obrnil.

A vendar še naprej rinem navzgor...

Spominska tabla... »Tedaj in tedaj je ta in ta ob vzponu na vršac izgubil življenje...« Kolikokrat se ponove ti napisi... Nekakšen neprijeten občutek se je pridružil že poprejšnji tesnobi. Vse pogosteje skozi misli šine planinski rek: »Gora ni nora, nor je tist',k' gre gor!« Zaspanosti se sedaj pridruži še nekakšna pijanost in omotičnost... Za trenutek postanem.

»Ti ni dobro?«

»Vse bo v redu...« Nadaljujem, dasi vem, da ni vse v redu.

Končno je pred menoj Aljažev stolp. Sedem tik njega. Pogled se izgubi v brezkončnem breznu teme. Le bohinjske luči povedo, da je tam doli življenje. Na drugi strani, kakor na dlani, luči Mojstrane. Vidim celo osamljen avto na cesti... Pod mojimi iztegnjenimi nogami se sveti pločevinasta streha Kredarice. Malce dlje je v lunini svetlobi obsijana pot k Staničevi koči. Na drugi strani zaman iščem Planiko. Senca Triglava je prevelika... Vse se mi zdi še mogočnejše, večje... Kako majhen in nemočen je človek! Zaman pričakujem zmagozlovnega občutka, da sem premagal goro. Ni ga!

»Koliko je ura?«

»Pet minut čez polnoč.«

»Sva bila pa hitra,« še pripomni Milan. »Pridi, da se vpiševa v knjigo, saj nam jutri v koči drugače še verjeli ne bodo, da sva bila na vrhu.«

Lenobno stopim k mizi in prižgem svetilko. Pri vzponu je sploh nisva potrebovala. Edini uspeh je, da sva bila prva obiskovalca tega dne na vrhu očaka.

Omotica se je počasi razblinila. Sapa se je umirila, usta so bila spet vlažna. Mir, oglušujoča tišina. Tema. Brezna so brez dna, prepadi še globlji. Vse je veliko, še večje, kakor podnevi. Le človek ostane majhen, še manjši, kakor je v resnici.

Sestop je malce težji. Previdnost večja. Nenadoma Milanu zdrsne baterija iz rok.

»Madona!«

Poslušava, kako pada po skalovju, kako se vali po debelem kamenju melišča. Nato spet zavlada tišina.

Ob vzponu je bilo skalovje še rosno, sedaj je že prekrito z drobno plastjo ledu. Veter je postajal vse močnejši. Noga išče trdnije opore, roke se krčevito oprijemljejo klinov, zajl, skalnih razpok...

Spet sva v podnožju gore. Prvi oblaki so že ovili vrh. Ko sva krenila na pot, je bila sredi, sedaj je četrtek in pravijo, da bo danes deževalo. Zoprna reč v hribih...

Vi ste prvi, ki ste zvedeli to štorijo. Ne, niseri, se bahal z njo. Bilo me je sram... Spet kadim, ravno sedaj. Obljubim, da ne bom nikoli več nespameten.

Toda danes se mi zdi, da je bilo tedaj tam zgoraj čudovito. Bo že držalo, da je bilo. Minila je čudovita polnoč.

Jaz sem svoje Novo leto dočakal, zato, lahko noč!

IZTOK LIPOVŠEK

Srečno 1981

FOTO: DRAGAN ARRIGLER